

SOUPRAVA PRO SÍTOTISK

Návod k použití

Příprava vzoru

Vzor si můžete připravit několika způsoby. V této soupravě umožňujeme ten nejjednodušší a nejrychlejší – tisk na acetátovou fólii. Je to stejně snadné jako tisk na papír.

Varianta 1: Vytiskněte pozitiv vašeho vzoru

1. Pozitiv je krycí, neprůhledný vzor vytištěný na fólii. Na papíře by to byl černobílý vzor, ovšem na acetátové fólii bude vytištěna jen černá část a bílá zůstane průhledná. Vzorem může být kresba, fotografie nebo počítačem vytvořený obrazec. Šedé plochy nebudou exponovány pořádně, takže je dobré přizpůsobit kontrast tak, aby byl výtisk jen černobílý. Černé plochy budou potom vlastně mezery, kterými se barva protiskne až na materiál. Vzor se vám musí vejít na formát A4.

2.

Vytiskněte si zkušební stránku na papír. Tiskárnu nastavte na nejlepší kvalitu, pokud je možnost nastavení pro fólie (transparencies), zvolte ji. Vytvořte váš pozitiv vytisknutím či okopírováním na acetátovou fólii. Ujistěte se, že tisknete na správnou stranu fólie pro inkoustové nebo laserové tiskárny. Zkontrolujte, že vytištěné plochy jsou opravdu neprůhledné. Případné mezírky zabarvěte. Skrz netištěné plochy by nemělo procházet žádné světlo. Nakonec z fólie odstříhnete bílý proužek.

Varianta 2: Kreslete nebo malujte rovnou na acetátovou fólii

1. Na vytvoření vzoru použijte permanentní fix, inkoust nebo barvu. Na růžku vyzkoušejte, která starna fólie bude vhodnější.
2. Ujistěte se, že zvolená barva skutečně dobře kryje. Před expozicí nechte fólii pořádně uschnout.

Varianta 3: Papírová šablona

1. Vzor vystříhnete do papíru nůžkami nebo řezáčkem. Použijte papír větší gramáže.
2. V tomto případě nepotřebujete acetátovou fólii.

Varianta 4: Koláž

1. Na síto se senzitivní vrstvou lze také klást přímo předměty, které svými obrysy vytvoří zajímavý design.
2. Tyto předměty nesmí být průsvitné. Acetátovou fólii nebude třeba.

Rozmíchání emulze a nanesení na síto

1. Naplňte lahvičku s fotoemulzí „diaz“ vodou a zamíchejte, aby se prášek dobře rozpustil. Nalijte všechny diazotační senzibilizátor do emulze a dobře zamíchejte. Nechte hodinu až dvě odstát. Tato směs má životnost cca 6 měsíců v závislosti na skladování. Nejlépe je uložit emulzi do černé nádoby a dát do chladničky.

Na kratší stranu suchého a čistého síta nalijte zvenku pruh emulze a roztírátkem vytvořte rovnoměrnou vrstvu. Možná budete muset emulzi uhladit i z vnitřní strany. Cílem je tenká a rovnoměrná vrstva. Přebytek emulze vraťte zpět do kelímku.

Síto odložte do tmavého místa na rovnou plochu, stranou od tepla a nechte ho uschnout. Schnutí urychlíte přenosným větrákem. Síto by mělo zůstat ve tmě a při normální teplotě až do doby, kdy přejdeme k osvětlení. To by mělo být do 48 hodin.

Osvit síta

1. Vše potřebné si připravte dřív, než přinesete síto ze tmy. Potřebovat budete váš vzor na acetátové fólii, zdroj světla a tabulku skla nebo plexiskla. Jako zdroj světla můžete použít klasickou vakuovou žárovku, fluorescenční žárovku nebo fotografickou žárovku v reflektorové lampě. Funguje také ostré sluneční světlo, to ale nelze přesně měřit a náhlé zatažení oblohy by vám mohlo práci zkažit. Pokud se rozhodnete pro přírodní metodu, načasujte si to na poledne.

Přineste síto s emulzí ze tmy. Acetátovou fólii položte na síto tak, aby vzor byl vycentrovaný. Pokud vzor obsahuje text, zkontrolujte, zda jej lze přečíst zevnitř síta.

Tabulka skla nebo plexiskla vám pomůže přitisknout fólii na síto. Síto položte na desku, která neodráží světlo, zdroj světla umístěte přímo nad síto. Přesná doba osvitů bude záležet na tloušťce vrstvy emulze (tenčí vrstva = kratší osvit), vzdálenosti od lampy, a intenzitě světla. Když síto správně osvíte, bude vzor v emulzi vypadat světleji než okolí.

Zde jsou příklady délky osvitů:

Zdroj světla	Vzdálenost od síta	Délka osvitů
200 watt žárovka	60 cm	22-25 minut
150 watt žárovka	60 cm	30-33 minut
100 watt žárovka	45 cm	50-55 minut
60 watt fluorescentní žárovka	45 cm	45-48 minut
Sluneční světlo	150 milionů km	10-15 sekund

3. Po osvitě odstraňte sklo a acetátovou fólii. Poté rychle postříkejte síto studenou vodou, zprvu jemně, poté více. Po chvilce se světlejší oblasti pozitivu v síti vymyjí a vznikne váš vzor.
4. Po uschnutí síta si ho prohlédněte proti světlu, jestli neobjevíte místa, která je třeba dodatečně zaplnit emulzí. Pokud ano, naneste na ně emulzi, nechte ji zaschnout jako prve, v tmavé místnosti a následně ji osvíte. Nakonec nechte síto trochu odležet na slunci nebo pod lampou.

Úprava stran síta.

1.

Aby se barva při tisku neprosákla podél rámečku, zalepte strany rámečku s postraními konci ztvrdlé emulze lepicí páskou. Pásku nalepte z obou stran síta.

2. Zvnějšku nalepte pásku zpola na síto, zpola k rámu. Lžící pásku uhladte, aby dobře držela.
 3. Pokud budete dělat jen pár tisků, stačí strany síta podložit papírem namísto lepení páskou.
-

Sítotisk

1. Barvy Versatex jsou vyrobeny k použití na látku a na papír. Barvy Jacquard Screen Inks jsou určeny na papír, látku, vinyl, kůži a další neporózní materiály. Při tisku na papír je lepší tvrdá podložka, při tisku na textil je lepší trochu měkká podložka (např. deka larisa na stole).

Síto položte na papír nebo látku. Nalijte nebo lžící nandejte barvu podál vrchní strany síta. Barvu nelijte přímo do vzoru!

Barvu rozetřete roztírátkem, které držte ve sklonu 45° k sítu. Chce to trochu cviku, abyste se naučili, jakou silou je vhodné barvu roztírat. Dobré je mít pomocníka, který podrží síto, aby neujelo. Je možno roztírátkem táhnout také v protisměru.

Úklid

1. Když dotisknete, odstraňte přebytečnou barvu ze síta, budete ji moci opět použít.
2. Nenechte barvu v sítu zaschnout. Ihned síto umyjte vodou z rozprašovače.
3. Roztírátko umyjte ve vodě.

Fixace teplem

1. Tisknete-li na textil, je třeba barvu zafixovat. Nechte barvu zaschnout a vzor přežehlete z rubu. 1 minuta stačí, žehličkou je třeba stále pohybovat.
2. U jiných materiálů, které se neperou, stačí nechat tisk řádně uschnout, barvy vytvrdnou během několika dní.

Další použití síta

Síto lze znovu použít. Jak odstraníte zatvrdlou emulzi ze síta:

1. Položte pod i nad síto papírové kuchyňské utěrky a celé to vložte vodorovně do dřezu.
2. Na utěrky nalijte směs vody a bělidla (půl na půl) a nechte působit. Bělidlo změkčí emulzi. Třete síto jemně kartáčem nebo houbičkou, až se emulze zcela rozpustí. Vypláchněte vodou a nechte pořádně uschnout před dalším použitím.

Rady a řešení potíží

1. Předepráním tištěné látky zabráníte roztažení nebo sražení motivu při následném praní.

2. Při tištění triček vložte dovnitř papíry, abyste motiv neprotiskli i na záda.

3. Jestliže fotoemulze nepřilne k sítu, zkuste síto umýt v teplé vodě s trochou prášku na mytí nádobí. Nechte ho uschnout a zkuste to znovu.

4. Možné příčiny přílišného vymytí emulze:

- Osvit byl příliš krátký.
- Tlak vody při vymývání byl moc silný nebo byla voda moc teplá.
- Síto před vymytím nedoschlo.

5. Možné příčiny nevymytí vzoru v emulzi:

- Krytí (neprůhlednost) ploch vzoru na acetátové fólii nebylo dostatečné.
- Osvit trval příliš dlouho.
- Fólie se nepřitiskla úplně k sítu a světlo proniklo i pod vzor.
- Podložka pod sítem odrážela světlo.
- Síto bylo před osvitom příliš vystaveno světlu nebo teplu.
- Vymývání nebylo zcela dokončeno.

Další informace v angličtině na www.jacquardproducts.com